

Història Contemporània de Catalunya

2014/2015

Codi: 100027

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Jordi Pomés Vives

Correu electrònic: Jordi.Pomes@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap

Objectius

"Història de Catalunya contemporània" és una assignatura de 6 crèdits que insereix dins de la matèria d'Història juntament amb "Prehistòria i història antiga", "Història medieval", també de segon curs i "Història de Catalunya moderna" de tercer curs. Forma part dels 60 crèdits nuclears programats pel tercer curs dels estudiants d'Humanitats, junt amb altres assignatures de les matèries de Filologia clàssica, Filosofia, Llengua, Art, Literatura universal, Literatura catalana i espanyola, Geografia, Món actual, Gestió Cultural i Comunicació. L'assignatura és un estudi dels principals processos socials i fets culturals de la Catalunya contemporània.

Competències

- Analitzar críticament la cultura contemporània.
- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica
2. Avaluar críticament els diferents enfocaments actuals de l'estudi de la història de Catalunya
3. Avaluar críticament els models que expliquen les etapes històriques.
4. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
5. Explicar els processos històrics més rellevants de l'Època Moderna.
6. Identificar els conceptes clau que permetin explicar l'Època Moderna.
7. Identificar els conceptes històrics clau de les societats espanyola i catalana actuals.

8. Identificar les estructures socials, econòmiques i polítiques del món contemporani.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Identificar les tensions socials i econòmiques que marquen el pas de l'Edat Mitjana a l'Època Moderna.
11. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
12. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'Edat Mitjana.
13. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
14. Organitzar i sintetitzar les diverses explicacions existents sobre les causes del canvi social en les diferents etapes històriques de la societat catalana
15. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
16. Reconèixer les bases de dades bibliogràfiques més idònies per obtenir les fonts sobre un tema determinat.
17. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
18. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
19. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
20. Utilitzar les fonts de recerca pròpies de l'estudi de la història de Catalunya.

Continguts

Mòdul I. Una de les societats més conflictives d'Europa.

- L'herència del set-cents. La Guerra del Francès. Els mites i la memòria de la Guerra.
- La revolució liberal: les bullangues i els orígens de la tradició demorepublicana.
- Catalunya: la fàbrica d'Espanya.
- Els orígens del moviment obrer i les condicions de vida de les classes populars.
- Les resistències al liberalisme: la cultura política del carlisme.

Mòdul II. La Restauració i l'eclosió d'una nova societat (1876-1931).

- El sistema canovista i el caciquisme a Catalunya.
- Els orígens del catalanisme. La Renaixença. El catalanisme regionalista i el catalanisme d'arrel federal i republicana.
- La descomposició del sistema de torn dinàstic i el sorgiment d'un nou sistema de partits. La Solidaritat Catalana.
- Obrerisme, conflictivitat social i anticlericalisme. La Setmana Tràgica.
- La crisi de 1917, el pistolerisme i la dictadura de Primo de Rivera.

Mòdul III. Els convulsos anys trenta.

- "La caseta i l'hortet": la Segona República a Catalunya i la seva evolució política.
- La Generalitat republicana. El procés d'obtenció de l'autonomia política: des de la Mancomunitat a l'Estatut de Núria. El seu abast i els seus límits.
- L'esclat de la guerra i els projectes revolucionaris.
- La guerra viscuda a la reraguarda: violència política, fam, refugiats i bombardeigs.
- El cost humà de la guerra i la realitat de l'exili.

Mòdul IV. Catalunya sota el franquisme i el model de transició a la democràcia (1939-1980).

- La repressió: columna vertebral del règim.
- La supervivència entre el "racionamiento" i l'estraperlo.
- El "vichy" català i els suports locals al règim. Els altres catalans: immigració i "desarrollismo".
- L'oposició a la Dictadura. L'Assemblea de Catalunya i la recuperació de l'autogovern.

Metodologia

(metodologia docent)

Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.

Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor.

Lectura comprensiva de textos.

Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.

Estudi personal.

Es recomana la lectura atenta de les pautes contingudes a la pàgina web

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/#, que ha estat elaborada pel conjunt de les universitats de parla catalana. Aquí hi trobareu des de com preparar els exàmens, a com preparar una ressenya o redactar un article.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques dirigides pel/per la professor/a	37,5	1,5	1, 7, 8, 9, 14, 16
Sessions de seminaris i pràctiques dirigides per/per la professor/a	15	0,6	1, 12, 15, 17
Tipus: Supervisades			
Exercicis pautats d'aprenentatge	3	0,12	1, 9, 15, 17
Tutories	12	0,48	11, 13, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	45	1,8	12
Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca d'informació bibliogràfica	30	1,2	5, 11, 12, 13, 16

Avaluació

- Exàmens: 30% cada un dels dos exàmens parcials=60%
- Treballs: 20% cada un dels dos treballs= 40%

La reavaluació revesteix un caràcter obligatori i solament servirà per a pujar nota o bé per a la qualificació d'aquelles proves i/o treballs escrits no presentats o suspesos. Els estudiants que, per motius de força major i ho puguin demostrar de forma degudament acreditada, i que per tant no puguin garantir la seva assistència a les sessions presencials, seguiran una avaluació paral·lela que incorporarà, a banda dels components de l'avaluació més amunt indicats, un treball suplementari. Tots aquells estudiants que abandonin l'assignatura, encara que tinguin algun exercici avaluat, la qualificació final que obtindran serà un suspens, i en cap cas, un "No Presentat".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites	60	7,5	0,3	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 18, 19, 20

Bibliografia

AA.DD. (1999), Història. Política, Societat i Cultura dels Països Catalans, 12 volums, Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana.

ARMENGOL, Josep; RUBÍ, Gemma, Vots, electors i corrupció. Una reflexió sobre l'apatia política a Catalunya, 1869-1923, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2012.

BALCELLS, Albert (dir), Història de Catalunya, Barcelona, L'Esfera dels Llibres, 2004.

FERRER, LI.; RODÓ, J.; RUBÍ, G.; TORRAS, M., Història de l'autogovern de Catalunya, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2006. Edició en castellà del 2007.

FONTANA, Josep, La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868), Barcelona, Edicions 62, 1998.

GABRIEL, Pere (dir), Història de la Cultura Catalana, 10 vols., Eds. 62, Barcelona 1998-1999.

HURTADO, Víctor, MESTRE, Jesús i MISERACHS, Toni, Atles d'Història de Catalunya, Barcelona, Edicions 62, 1995.

MESTRE, Jesús (dir.), Diccionari d'Història de Catalunya, Edicions 62, Barcelona 1992.

RIQUER, Borja de, i CULLA, Joan B., El franquisme i la transició democràtica (1939-1988), Barcelona, Edicions 62, 2000.

RISQUES, Manuel (dir.), DUARTE, Àngel, RIQUER, Borja de, ROIG ROSICH, Josep Maria, Història de la Catalunya contemporània. De la guerra del Francès al nou Estatut, Barcelona, Mina Editorial, 2006.

SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume (director), Història contemporània de Catalunya, vols. I i II, Barcelona, Columna, 1997-1998.

TERMES, Josep, De la Revolució de Setembre a la fi de la guerra civil (1868-1939)